

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

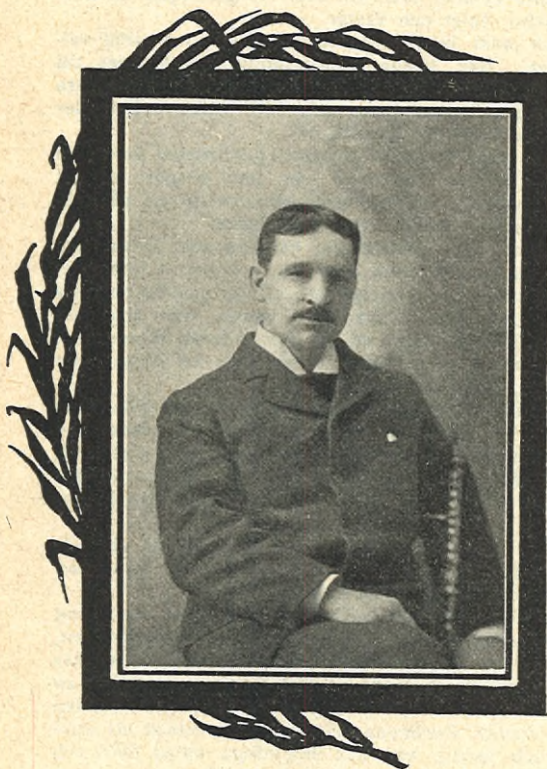
ILLUSTRERAD TIDNING

HOMMEN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

WILLIAM BLAIR-BRUCE.

F. DEN ⁹/₁₀ 1839, D. DEN ¹⁷/₁₁ 1906.

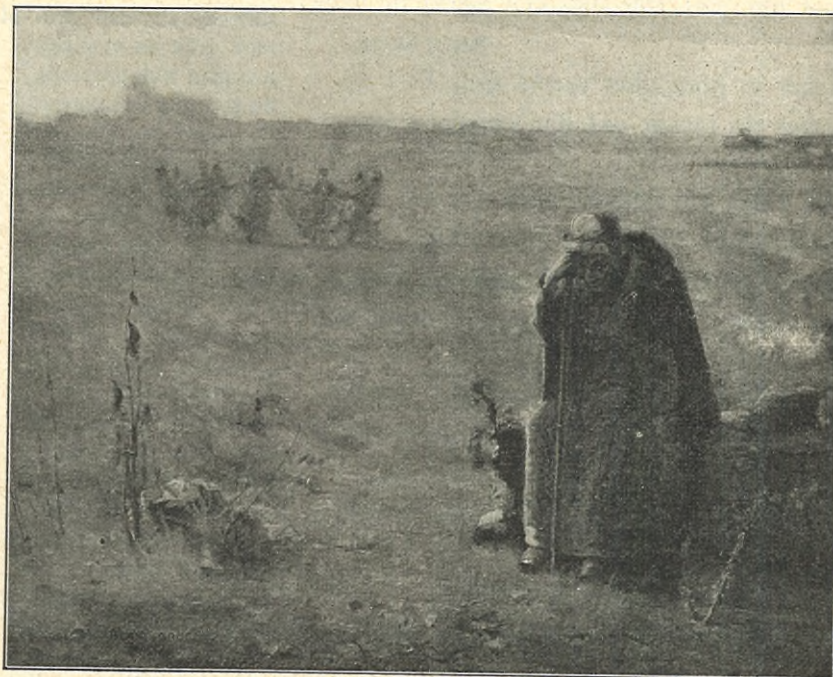
DET ÄR nu öfver sju år sedan. En vetenskaplig undersökning pågick norr om Visby. Tidningarne togo in en notis om den och hundraden kommo och gingo. Kommo af nyfikenhet och gingo kanske oftast, innan de fått den tillfredsställd. Avisorna kunna ofta

ställa till korståg, ej minst tyngande för den de äro riktade mot. Den gången gällde det en rybörjare. En som dragit i fält med hopp att lyckas och som redan efter första dagen kände sig som en drunknande, kände att här fattades en hel del nödiga förutsättningar, hvilka i början syntes så lätta att klara, men hvilka sedan hotade att bli oöfvanneliga. Så var det ett par åskådare, som stannade — de hade intresse. Hur det kom sig är ej godt att säga, men lång stund hade det ej dröjt, förrän de voro medarbetare. Endast den, som en gång varit i nöd och fått en hjälpare hand, kan förstå hvad dessas arbete betydde. Jag sade medarbetare, nej, undervisare, menade jag; men det af den art, som många ej ens under hela sitt lif har tur att påträffa. De bägge voro man och hustru — konstnärsparet Bruce. De hade för kort tid slagit sig ned å gutaön. Innan vi den gången skiljdes, förklarade han dock på sin då mycket brutna svenska — han var ej svensk till börd — "Gotland mycke vacker, jag känner mig varit gotländsk förr, komma blifva gotländsk for ever." Och det har han blifvit. Hans fru var svenska. Hon älskade Sverige af barnsko och Gotland med, allt från första gången hon satt sin fot på den ön. Men han, främlingen fjärran ifrån, från Ontarios strand med anor från Skottlands fjäll, han, som sett allt hvad naturskönt trenne världsdelar hade att bjuda på! Det dröjde knappt året om, så hade Gotland på allvar tvungit honom åter hit. Hvad han på annat håll left sig in i och kämpat sig till, det lämnade han för att skapa sig ett hem här, för att skapa något af den under-

bara ö, som han förut drömt. Och han lefde sig in i denna ös natur och i dess minnen tum för tum. Så byggde han och hans maka sitt konstnärbo därute vid det fridfulla Skälsö. Och därifrån vakade de öfver hvad Gotland hade skönt att bjuda, dit samlade de hvad som kunde gagna vetenskapen och kännedomen om ön.

Brådt hade han. Öfver allt var han, utom i staden. Den var för moderniserad. Där funnos ej hans nordmannafäders anhöriga — vikingarna. Där vallade ej stenåldersvildarne. Men ute i skog och mark, uppe på klippborgens krön eller vid mossbelupet kummel, där täljde de sin historia för honom. Där tecknade han dem vid lyktgubbarnes sken eller ristade deras runor. Och när sol dalade i saltan våg, frammanade han drakskeppen ute bland horisontens moln. Och nere i den ytterst på hafsstranden byggda ateliern hopades duk på duk — mästerverk redan som utkast.

Men jämte arbetet fanns alltid tid öfrig för den outtröttlige; tid för vänner, som kommo; tid att delta med dem, gällde det än en vetenskaplig undersökning eller en sportbragd; tid att hjälpa och undervisa; tid att skämta eller med banjo i hand eller vid den präktiga flygeln lura timmarne att fly från den besökande, så att när man till sist ansåg uppbrottstimmen snart vara inne, hade den för ett halft dygn gått en förbi. Och då, ja, då återstod intet annat än att hålla god min, när värden käckt satte sportmössan på sig och följde gästen ett godt stycke på väg. Den enda känsla, man då hade, var för resten den att tiden var ett oting, som ej tillät en att stanna ännu en

FRÅN ATELIERN. MED PORTRÄTT AF FRU BRUCE, FÖDD BENEDICKS. FÖRSVUNNA TIDER. BELÖNAD MED HEDERSOMNÄMNANDE PÅ PARIS-SALONGEN 1884.

TAFLO I OLJA AF WILLIAM BLAIR-BRUCE.

SOFVANDE BARN. TAFLA I OLJA AF W. BLAIR-BRUCE.

stund, och man önskade så hjärtinnerligt att få ett nytt tillfälle att komma igen. Ty man glömde alltid, att man hindrade mästaren, och man ville alltid tillbaka till vännen, som stod med famnen öppen och med hjärtat fullt.

Nu, när han själf ansåg sig som först skola börja arbeta riktigt och fullfölja sina utkast, nu när han stod på höjden af manna- och dådkraft, kom oväntadt sorgebudskapet: "William Blair-Bruce är död".

Bryskt och hårdt kom det för hans vänner. Hårdare och tyngre ännu för hans maka. Och finnes det något, som kan trösta, är det den tanke, den tro han lagt ned i en af sina sista stora dukar: "Gotlandsvåren", där själen i en ung, skön kvinnas skepnad svingar sig upp ur vinterlig mull förbi skrofliga klippor, upp mot morgonrodnadens blå. Hans älsklingsord: "Jag har varit på Gotland och kommit igen," ha kommit igen.

Ty en arbetande ande som hans måste ha gått till ett godt land. Och han väntar.

W—STEN.

TILL FRITHIOF HELLBERGS MINNE
DEN 7 DECEMBER 1906.

EJ MER vi se dig vid ditt arbetsbord,
din stol står tom och släckt är lampans låga;

ej mer vi höra dina varma ord,
ej mer du räcker oss din vänskaps råga.

Men i det rika lifskall, som var ditt
och som du fyllde ut i ädel möda,
ditt minne tecknar sig så ljust och blidt
mot dödens kvällsmoln, tunga, dunkelt röda.

Så mjukt som kvinnans var ditt sinnelag,
och hemmet, kvinnan du din gärning skänkte,
åt henne främst du gaf din arbetsdag,
för hennes syften varmt du stred och tänkte.

Så buro dina mödors tegar blom,
och ax och äring blefvo ock dig trogna.
Det var ditt hjärtas stora rikedom
af godt och mildt, som kom din skörd att
 mogna.

Af oss, som fingo vid din sida stå
i dagens trägna värf, du aldrig glömmes.
En god kamrat du var, en vän som få.
Vårt tack dig söker, där i ro du gömmes.

De säga dock så litet, alla ord —
vår känslas glöd är stum som rosenglöden,
som följer dig ditut till moder jord —
den talar ej, men lyser dig i döden.

Du blide slumrare, hvares fria själ
bytt kvalet ut mot evig ro och hvila,
tag mot vårt sista tack och vårt farväl,
förn vi mot nya stunders mödor ila!

ERNST HÖGMAN.

FRITHIOF HELLBERGS JORDAFÄRD.

UNDER EN synnerligen anslående och högtidlig form vigdes sistlidne fredag redaktören Frithiof Hellbergs jordiska kvarlevor till griftero. Redan i sorgehuset, där den aflidnes närmaste anhöriga och närstående vänner samlats kring bären, bringade den officierande prästmannen, hofpredikanten Heüman, i det han riktade sig till fru Maria Hellberg, ett sista tack från de svenska hemmen och speciellt de svenska kvinnorna för allt hvad den aflidne med sin fruktbarande publicistiska gärning sträfvat att göra till deras fostran och utveckling. Därefter fördes stoftet att jordfästas i Adolf Fredriks kyrka. Det vackra templet strålade i rik eklärering och koret var på ett smakfullt sätt smyckadt af lefvande växter.

Bland begravningsgästerna, som i det närmaste fyllde hela kyrkan, märktes, förutom den aflidnes närmaste anhöriga och tidningen Iduns redaktions-, kontors-

och tryckeripersonal, f. d. statsrådet David Bergström, skriftställarne Claës Lundin, Georg Nordensvan och Karl Wählin, stockholmstidningarnas chefredaktörer samt för öfrigt ett stort antal framskjutna representanter för hufvudstadens litterära och journalistiska kretsar. Vid tonerna af den gripande Chopinska sorgmarschen bars kistan, som af sörjande anförvanter och vänner till den döda höljts i en rik och praktfull blomsterskrud, fram till koret, hvarefter grifttalet vidtog.

I enkla, varma ord tecknade kyrkoherde Heüman den bortgångnes lifsgärning.

"Det är en märkesman inom den svenska publiciteten vi nu gå att jorda," föllo orden. "Från det obetydliga skollärarehemmet i Danmarks socken har han brutit sig en väg såsom ingen annan före honom till de flesta bildade hem, allt ifrån kungaborgen till norr och söder, öster och väster.

Han kom igen hvarenda vecka och var alltid välkommen. Han talade medryckande och kraftigt till Sveriges kvinnor om deras uppgifter; de skulle vara drottningar i sina hem, och som maka och moder skulle de verka för landets väl.

Hans insats i den svenska publiciteten kunna vi aldrig glömma. Dessutom var han skapare af det stora tryckeri, som bär tidningens namn och på hvilket så månet gediget verk sett dagen.

Genom sina pristäfingar har han sökt locka fram det bästa af vårt lands litteratur, och det är honom vi ha att tacka för "upptäckten" af vår namnkunnigaste författarinna och många efter henne, som äro eller skola blifva en prydnad för den svenska litteraturen. Han sparade intet för att föra fram det bästa inom litteratur, konst och musik.

Frithiof Hellberg älskade människorna och ville deras väl. Få har det också blifvit förunnadt att såsom han få sprida glädje i hemmen rundt omkring i vårt land, få ha såsom han blifvit i tillfälle att bidra till den svenska ungdomens fostran, framför allt den kvinnliga."

Efter några tröstande ord till de närmaste uttalade därpå officianten ett tack till den aflidne för hvad han verkat och lyste frid öfver hans minne.

Nu följde en sista hyllningssång i toner, med sång af operasångaren G. Sjöberg samt en dubbelkvartett, hvarefter en af kuratorerna för Södermanland-Nerikes nation nedlade en krans på kistan. Sedan slutligen en af redaktionens medlemmar i några enkla ord i bunden form, hvilka återfinnas här bredvid, uttalat ett sista tack och farväl, var den högtidliga akten förbi och kistan fördes till krematoriet och brändes.

Bland den stora mängd af kransar, som smyckade bären, märktes sådana från:

Iduns redaktions- och kontorspersonal ("Ädelt föredöme, outtröttlig godhet reste ditt minne i tacksamma hjärtan"), Iduns tryckeriaktiebolags kontors- och tryckeripersonal ("Gärd af aktning och tacksamhet"), Publicistklubben, Svenska tidningsutgifvareföreningen, Stockholms boktryckare, Vårt Land, Ord och Bild, Norrtälje Tidning, Försäkringsbolaget Trygg, Selma Lagerlöf, Gustaf af Geijerstam, Carl Larsson, Daniel Fallström, Sven Söderman, Vicke Andrén, Amanda Kerfstedt, Emil Hammarlund, redaktör Gullberg, Hugo Vallentin, Thore Blanche, Sofia Gumælius, lifmedikus Flensburg, Caroline Östberg m. fl.

AMIRAL NELSONS DÖD. TAFLA I OLJA AF W. BLAIR-BRUCE.

Neumüllers Pilsenerdricka

finner med hvarje dag allt större omsättning inom hufvudstadens familjer, såsom en i hög grad välsmakande och lämplig bordsdryck. De, som ännu ej haft tillfälle att pröfva vårt Pilsenerdricka, anmodas vänligast snarast insända sina order till Neumüllers Bryggeri. Order från landsorten expedieras endast mot efterkräf. Priset å Pilsenerdricka är 8 öre pr 1/2 butelj. Allm. telefon 32 27. Rikstelefon 7 29.

Till Iduns läsare!

ENLIGT redaktör Frithiof Hellbergs redan i lifvet uttalade önskan öfvertages från och med detta nummer Iduns utgifning af undertecknad, som allt från tidningens första årgång stått vid den hädangångnes sida som hans närmaste man inom redaktionen. I den maktpåliggande uppgiften har jag glädjen att kunna påräkna stödet af ännu tvänne mångåriga medarbetare: den aflidne grundläggarens broder, kassör Alex. Hellberg, som fortfarande vill ägna sina krafter åt tidningens ekonomiska ledning, och min högt värderade redaktionskamrat skriftställaren Ernst Högman.

I tidningens utgifningsplan kommer således ingen förändring att ske, utan skall det bli min oafslätliga sträfvan att alltjämt söka upprätthålla Iduns bästa traditioner. Mitt varma hopp är också, att den storartade uppmuntran från allmänhetens sida, som hittills kommit Idun till del, äfven för framtiden må få följa "de svenska hemmens egen tidning".

Stockholm den 12 dec. 1906.

JOHAN NORDLING.

ETT "GIF AKT!" AF HELMY RINDERS.

KLOCKAN NÄRMAR sig 8 på kvällen. Utefter Strandvägen rulla eleganta ekipager och automobiler fram till musikpalatset vid Nybron, där i afton gifves konsert af en ung, berömd konstnär. Inne i salen ljuder ett behagligt sorl af röster, hvarje plats är utsåld, trots de höga prisen. Hvert jag vänder blicken, mötes den af siden, sammet, spetsar, tyll och chiffon, långa släp sopa mattan utmed bänkraderna, juveler blixtra och glänsa, de allra flesta damerna äro i grande toilette. Det är utan tvifvel en vacker syn: ljusa färger smeka ögat, och vi behöfva det, som är ljusst och glädt i vår nordiska vinters mörker.

Men — som jag nu sitter där och skådar ut öfver den skimrande, brokiga, glänsande taflan, mörknar min blick allt mer. Det hjälper ej, att jag säger mig själf: dessa eleganta damer ha säkert råd att öftra stora summor på sina toiletter, eftersom de här på en konsert uppträda i dräkter, som annars blott höra hemma på bröllopfester eller större banketter. Det hjälper ej — ty jag vet, att om också de flesta ha "råd", som man säger, finnas nog här också många, som anse, att de "måste" vara eleganta för sitt stånds skull, för sin mans ansende o. s. v. Hur länge skola vi svenska kvinnor anse det hedervärdt att blott för skenets skull lefva öfver våra tillgångar, kläda oss i utländskt kram, tillkommet genom ett skamligt "svettningssystem", och på så vis uppmuntra hela denna införsel af bjäfs och glitter, som riktar några få mellanhänder, men suger must och mærg ur tusental?

I våra dagar skrifs och talas det så mycket om nationell samling, om förenkling i seder och lefnadssätt. Men hvilka böra gå i spetsen för denna förenkling af lefnadssätt och vanor, om ej kvinnorna? Kvinnan har i regel det största inflytandet i hemmet, af henne skola barn och tjänare lära sig enkelhet och arbetssamhet. Men om vi i dess ställe uppamma

flärd och fåfänga i våra hem, själfva öftra stora pengar på dyrbara toiletter, öftra en ännu dyrbarare tid på att vandra från modehandlarskan till damskräddaren och vice versa i en ständig cirkelgång, ur hvilken källa skall då den nationella uppräckningens friska vatten framrinna? Ack, att några verkligt modiga, högt uppsatta kvinnor ville framträda ur mängden och med påfallande enkelhet i dräkter och lefnadsvanor visa vägen för de många, som ännu äro bundna af fördomar och rädsla för människors omdömen! Tro mig, exemplet skulle smitta, vi skulle få se svenska kvinnor i vida större mängd än hvad som nu är fallet, gå i spetsen för det myckna, myckna, som väntar på utförande i våra stora sociala frågor.

Vi skrifva snart året 1907. Skall manne detta årtal för evärdliga tider inskrifvas som ett minnestal i den svenska kvinnans historia? Skall hon då äntligen anses myndig, anses värdig att ställas sida vid sida med mannen? Vi hoppas och vi vilja tro det. Men låtom oss då på sista dagen af detta gamla år afkläda oss all onödigt lyx och grannlåt, säga farväl till den tunga barlast af dyrbara bruk och sedvänjor, som tryckt oss, och i dess ställe frimodigt styra vår kurs ut på framtidens haf som kraftiga, sanna, enkla svenska kvinnor!

Vi "sena tiders barn" — ha ju gångna tiders historia att draga lärdomar af. Behöfva vi, att något "mene tekel" skrives på väggen för att vi skola inse, att hvad som händt forntidens folk äfven väntar oss, om vi följa njutningslystnadens, öfverådets, lyxens sirénröster? Kanna vi ej af de sorgliga händelser, som dess värre allt emellanåt inträffa, taga varning för framtiden, kunna vi ej inse, att det ej duger för oss fattiga, svenska folk, att lefva ett högt lif i sus och dus, i fester utan tal, om vi vilja behålla vår själfständighet som nation? Taga vi ej nu dessa varningar åt oss, ändra vi ej nu våra hem och våra vanor till ett bättre, ve då oss och ve våra barn! Ty svåra tider stunda, därpå tyda alla tecken — —

Träd därför fram, du svenska kvinna, som har mod i bröstet, träd fram och visa ditt folk, att du vill gå i spetsen för enkla, rena seder, att du vill värna ditt land från moralisk undergång, att du vill fostra dina söner och döttrar till kraftiga, härdade, viljestarka män och kvinnor!

OCKER.

FAMILJEN HADE afslutat soppan och husjungfrun hade serverat steken. Det var tyst vid bordet, ty pappa satt ovanligt tankfull och mamma hade före middagen pr telefon anförtrott sömmerskan sin privata mening om människor, som icke hålla ord. Följden var, att ungdomen började ett dämpadt samtal.

— Låna mig sju öre till om lördag, då vi få veckopengarna, bad Anna.

— Hvad ska du med dem? frågade Klas.

— Jag ska köpa en kautschuk för fem öre och en penna, som kostar två öre.

— Det är bara onsdag, sade Klas. Har du redan köpt upp alla dina pengar?

— Nej, men jag har lånat Gerda Ström fem öre till en skrifbok.

Klas blef intresserad.

— Låna flickor också af hvarandra? frågade han.

— Ibland, svarade Anna stolt.

— Betala ni igen också?

— Det ska man väl alltid göra. Ska man inte?

— Jo, om man kan, sade Klas värslöst. Stenberg ville i dag låna 25 öre af mig, men jag vägrade. Jag sa, att jag inte hade.

KÖP Svart Siden.

Begär profver franko af våra garanteradt solida sidentyger från 90 öre till kr. 13 pr mtr.

Specialité: Sista nyheter af brud-, sällskaps- och promenadtoiletter, äfven i kulört och hvitt.

Sändes tull- och portofritt direkt till privata.

Schweizer & Co, Luzern S 6, (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Anna spärrade upp ögonen.

— Men då narrades du. Jag vet, att du har sjuttiofem öre i portmonnän.

Klas smålog öfverlägset.

— Man måste vara försiktig, sade han. Det är så svårt att få igen af Stenberg. Han hör till de osäkra i klassen. Ta ni också ränta, då ni låna ut?

— Ränta? Hvad är det? frågade Anna.

Klas skrattade.

— Det är vinsten, förstår du. Man ska alltid ha ränta.

Nu hade mamma glömt sömmerskan. Hon såg häpet ut öfver blomglaset.

— Hvad talar ni om, barn? frågade hon.

Klas svarade lugnt:

— Vi, mamma? Vi tala om pengar och ränta och sådant.

— Klas vill inte låna en gosse tjugufem öre, mamma. Han säger, att han inte får igen dem, sade Anna allvarligt.

Nu var pappa också med. Han smålog.

— Bruka ni låna pengar af hvarandra skolan, Klas?

— Ja visst, pappa. Då vi behöfver. Det fins alltid dem, som ha, sade Klas förklarande.

— Och ni ta ränta också?

— Naturligtvis, pappa.

— Hur mycket ta ni då?

Klas såg generad ut. Han skulle helst ha velat skratta som åt ett skämt, men pappa hade varit allvarlig.

— Ja, fem öre i veckan på tjugofem öre, sade han tveksamt.

Och då fadern rynkade ögonbrynen, blef han helt röd:

— Ja, det förstås, då de är osäkra. Eljes lägre, tillade han hastigt.

Pappa kunde icke tillbakahålla ett leende.

— Låna ni ofta af hvarandra på de villkoren? frågade han.

— Mycket ofta, pappa.

— Har du gjort det?

— En och annan gång, då jag inte haft själf. Men jag räknas till de säkra.

Mot förmodan smålog fadern icke.

— Vill du lofva mig en sak, min gosse?

— Ja, pappa.

— Låna då aldrig till dina kamrater och låna aldrig själf. Ser du, Klas, det är en farlig vana att låna 25-öringar. De bli lätt till kronor. Om dina veckopengar ta slut, så kom till mig eller till mamma. Lofvar du det riktigt säkert?

Klas såg fadern fast in i ögonen.

— Ja, pappa. Det lofvar jag.

— Godt! Efter middagen ska du få se, hur stor ränta ni betala hvarandra i skolan. Du skall bli förvånad.

Klas svarade:

— Det behöfs inte, pappa. Det ha vi naturligtvis räknat ut.

THORE BLANCHE.

TVEKAR NI I VALET AF
TIDNING, SÅ FÖRSÖK MED

STOCKHOLMS DAGBLAD!

SJÄLFSTÄNDIG! · INTRESSANT!
LÄTTLÄST!

*Undertecknad, som jag
och Gunnars kommitté,
samt dessamma medlemmar
alla anser för en god
bilag till den dagligt
häftet.*

*Lagerberg & Thelander
af af Lilla Hjulfvåren och
Ringsjöns församling*

ETT LÖFTE. AF ANNA LISA ANDERSSON.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

DAGARNA GINGO under träget arbete och så kom julen. På julaftons morgon fick Beate-Sofie med den officiella posten ett bref, skrivet med vacker, fast stil. Det var första gången hon såg den stilen, men hon visste ändå, från hvem det var. Hon öppnade kuvertet — det innehöll endast en liten kvist prässade liljekonvaljer.

Om och om igen kysste hon blomman och hennes varma tårar föll på de döda bladen, från hvilka det dock utstrålade en lifgivande, egendomlig kraft, som gaf henne mod och hopp för kommande dagar.

Sin egen julhälsning hade hon afsändt i så god tid, att den skulle hinna fram till julafton.

Så lade hon in blomman i kuvertet och gick därefter in i farmoderns rum, som bibehållits i oförändradt skick och där det liksom dröjde en fläkt af den bortgångnas starka ande. På en af väggarna hängde ett porträtt af den aflidna, taget i naturlig storlek och utfördt af en berömd konstnär. Vid den tiden, då porträttet målades, var grefvinnan fyrtio år, men ännu bländande vacker. De mörka ögonen lyste af en oböjlig stolthet, men draget kring de fint skurna läpparna talade om hjärtlig godhet, men också om utpräglad karaktärsstyrka. Ingen, icke ens Beate-Sofie visste, hur många bittra tårar som ljutits af dessa klara ögon, för ingen hade hon visat det oläkliga sår hennes moders-hjärta fått genom den ende sonens ovärdiga lif. De ljufva, klara ögonen tycktes följa betraktaren öfverallt i rummet, ännu efter döden utöfvade gamla grefvinnan sin makt.

Beate-Sofie gick tätt intill porträttet, som hon vidrörde med en smekande hand.

“Farmor,” hviskade hon, “i din vård och inför dina ögon vill jag öfverlämna min enda skatt.” Så kysste hon blomman ännu en gång och sedan lade hon den med öm försiktighet ned i ett stort skrin af konstrikt snidad ek, som stod alldeles nedanför porträttet. Nyckeln till skrinet gömde hon bakom ramen och så lämnade hon farmoderns rum.

*

Så låg tystnaden tung mellan de båda älskande ett helt år, då kom på nytt den öfverskomna hälsningen. Det gick ännu ett år och åter växlades tecknet om deras trogna väntan. Men då tredje årets vår kom, fick Beate-Sofie en dag ett bref, skrivet med så darrande stil, att hon knappast kunde läsa adressen. Brevet var från Sven Lillie, ett osammanhängande, förtviflat bref, hvori han omtalade sin afsikt att resa ned till Sydafrika och taga tjänst i brittiska armén. Han ansåg det omöjligt att kvarstanna i svensk tjänst, den lilla lönen skulle icke på många år tillåta honom att bjuda Beate-Sofie ett hem och utan henne kunde han icke lefva.

En kraftkälla för alla, som känna sig svaga och kraftlösa, som äro nervösa och sakna energi, hvilkas motståndskraft nedsatts genom mattande sjukdomar, är

Beate-Sofie satt som förstenad, andetagen kommo likt snyftningar öfver hennes bleka läppar.

“Gud, Gud,” kved hon i ångest, “nu först börjar mitt straff riktigt, nu känner jag din hand öfver mig, öfvergif mig icke i min nöd!”

Hon gick in i farmoderns rum och där föll hon på knä och bad om kraft att bära pröfningen. Hon såg upp mot porträttet och mötte blicken från de klara, stolta ögonen och Beate-Sofies hufvud sjönk djupare. Aldrig skulle hon böjt sig i förtviflan, henne skulle sorgen aldrig tvingat i stoftet. Stolt hade hon varit, den gamla frun, stolt och utan klagan hade hon burit lifvets bittraste sorger.

Beate-Sofie kände stålviljan i dessa ögon, det var en underlig makt, som utstrålade från dem och gaf den förtviflade tröst och mod.

Samma afton skref hon ett bref till sin älskade, endast några få rader, men Sven Lillie gömde brevet som sin käraste skatt tätt invid sitt hjärta, likt en talisman, som måste skydda honom för allt ondt.

“Mätte Guds starka fadershand skydda dig, min älskade!

Din Beate-Sofie.”

Endast de få orden skref hon, men han, som mottog dem, kände, att hela hennes själ låg i den innerliga hälsningen.

Då julen kom, fick hon den vanliga hälsningen och själf hade hon sändt sin i god tid.

Och åren gingo det ena efter det andra och fröken Beate-Sofies arbete kröntes med allt större framgång. Då sex år förflutit sedan greffe Axels död, voro också hans skulder betalda med ränta och det gamla godset hade nått en utveckling som aldrig förr. Visserligen skulle det dröja länge, innan all den vackra skogen återfått sin forna rikedom och skönhet, men den nysådda skogen växte hastigt och skyddades väl.

Den dagen, då Beate-Sofie betalt sin faders skulder intill sista öret, kände hon sig gripen af en öfversvinnlig fröjd. Nu hade hon infriat ett löfte, faderns minne var utan fläck, hennes fädernegods var åter blomstrande, folket befann sig i jämförelsevis goda omständigheter samt arbetade med lif och lust för att än ytterligare föröka välståndet. Nu log lyckan mot henne själf — nu hade hon endast att sträcka ut handen för att taga den, fullt och helt, så trodde Beate-Sofie.

Hon skref till Sven Lillie, hela brevet var som ett enda jubelrop, ett frigjordt hjärtas öfversvallande glädje, som fick luft efter långa års längtan och sorg.

I gyllene lyckodrommar gick hon väntande — hela världen blef så strålande ljus och rik, det var henne, som om all naturen jublat med henne och klädt sig till fest. Nu voro vinterns långa dagar slut, nu drog våren in i lyckans rike.

Tiden gick, men intet svar kom från Sven Lillie. Sommaren kom och svann och hösten bröt in, så föll den första snön, men intet hördes af, ingen hälsning, intet bref.

Beate-Sofies kinder blefvo bleka och ögonen miste sin glans, men hoppet uppehöll henne i det sista.

“Till julen kommer han säkert,” hviskade hoppet.

Julen kom, men för första gången på alla dessa år uteblef hälsningen, blomman, som bar bud om hans trogna kärlek.

Då Beate-Sofie på julaftonen sett igenom posten och icke fann hvad hon sökte, gick hon stilla ut ur rummet och in i farmoderns.

Där satte hon sig lika stilla ned i en stol midt för farmoderns bild och såg framför sig med torra ögon. Det var lugnt inom henne

nu — lugnt och dödt. Gud hade dömt henne, för en sådan som hon gafs ingen jordisk lycka.

Plötsligt reste son sig häftigt upp från stolen och sträckte armarna mot porträttet.

“Farmor,” ropade hon vildt som i ångest “hjälp mig i min öfvergifvenhet!”

Men porträttets ögon blickade ned på henne med samma oätkomliga stolthet och intet svar kom från den eviga tystnadens rike.

Och julaftons klara stjärnor blickade in genom fönstret och de voro de enda, som sågo, att den gamla Stierneättens sista telning låg medvetlös på golvet framför farmoderns bild, låg där likt en blomma, som brutits af stormen. Kanske hyste de medlidande med henne, som redan lidit så mycket, kanske kom det något hemlighetsfullt budskap från de tindrande stjärnornes eviga världar till den medvetlösa, en hälsning i juletid, som skänkte frid åt ett sargadt hjärta!

Då Beate-Sofie åter kom till sans, mindes hon först icke hvar hon var, rummet låg i mörker, men öfver porträttet föll en bred ljusstrimma från fönstret. Så kom minnet tillbaka, men sorgen fick icke taga öfverhand öfver känslorna, hon betvang dem med hela sin viljekraft.

I rummet härskade den fullkomligaste tystnad och Beate-Sofie kände den likt en sval hand lägga sig kring hennes feberheta panna. Men ur denna tystnad var det som om en röst talat, icke en röst, som kunde uppfattas af ett mänskligt öra, det var snarare en förnimmelse i hennes själs innersta gömma. Hon lyssnade spändt och så kom långtsamt och trosvisst öfver henne den öfvertygelsen, att en gång efter långa år, skulle hon ändå till slut möta den, som hon för alltid gifvit sin oförvanskliga kärleks tro.

Hon återtog snart sitt sträfsamma arbete och allt som tiden gick, kände hon dess rika välsignelse och skördade de gyllene frukterna. De aggande själskvalen voro borta och hon lefde i det fasta hoppet, att en gång få återse sin älskade. Hennes en gång så grymt svikna hopp gjorde henne icke dyster eller tungsint, kärleken till Sven Lillie öppnade liksom större och rikare vidder för henne, den gjorde hennes värld ljusare och varmare, den fyllde hennes hjärta med ömhet till alla, som födts på lifvets skuggsida och hon delade med sig åt alla af sitt hjärtas rikedom. Så som hon hade aldrig någon varit älskad af folket, hon var deras goda ängel och försyn.

Lycka och välsignelse hade följt för Stierne-godsets underlydande, sedan löftet infriats.

*

Löjtnant Lillie hade deltagit i flere af engelsmännens strider mot de upproriske zulukafferna. Han gjorde sig snart bemärkt som en tapper och duglig officer och blef efter en tid utnämnd till kaptan. Af sina officerskamrater var han mycket omtyckt, af soldaterna var han nästan afgudad. Ingen kunde motstå hans glada, hjärtevarma leende.

Om sitt föregående lif talade han med ingen, men alla voro öfvertygade om, att den vackra, ståtliga svensken hade en romantisk historia, ty aldrig visade han det minsta intresse för kvinnor.

Bland de engelska officerarna var det i synnerhet en, major Sidney Ellington, som med varm vänskap fäste sig vid Lillie. Dessa två voro ständigt tillsammans och deras vänskap blef allt fastare med åren, men icke ens för honom talade Lillie om sin kärlek till Beate-Sofie Stierne. Hvarje jul erhöill han regelbundet ett kuvert med en pressad blomma och lika regelbundet sände han sin hälsning till hemlandet.

Och åren gingo och brevet, som Beate-Sofie skrivit hade hunnit fram och blef jämte an-

SANATOGEN

Särdeles berömmade omnämndt af mer än 3,000 läkare. — Erhålles å apotek. — Illustr. Broschyr sändes gratis o. franko från Josephson & Reteike, Göteborg. Fabrikanten: Bauer & Cie, Berlin S. W. 43.

nan post lagdt på Lillies skrifbord. Men det blef aldrig brutet, ty samma dag hade Sven Lillie under en rekognoscering råkat ut för ett lömskt öfverfall af kaffrerna och blifvit mycket illa sårad. Han befann sig i hetaste striden, då en jättestor zuluman med en panter smidighet smög sig på honom bakifrån och tilldelade honom ett fruktansvärdt slag öfver hufvudet med bösskolfven. Utan ett ljud sjönk den träffade till marken och ett par af soldaterna buro honom försiktigt ur striden, medan de öfriga ansatte de svarte med ett sådant blindt raseri, att dessa måste bege sig från stället i oordnad flykt.

Vid återkomsten till lägret företog doktorn genast en undersökning af den sårade. Hela hufvudskålen tycktes krossad och blodförlusten var förfärlig. Vid den genast företagna operationen plockades en massa benskärfvor bort ur det ohyggliga såret. Lillie var hela tiden medvetlös och läkaren såg djupt allvarlig ut, då major Ellington frågade, hur det var.

(Forts.)

För de talrika sympatiskrifvelser,

som med anledning af Redaktör Frithiof Hellbergs frånfälle kommit oss tillhanda och hvari gifvits så vackra och för oss i vår djupa saknad värmande erkännanden af den aflidnes lifsgärning, bedja vi att på detta sätt få uttala vårt värdsamma tack.

IDUNS REDAKTION.

TILL MINNET.

I LUMMIGA hagar stod ett hvitt hus. En brudgum med sin brud drog därin, och före dem, bakom dem, omkring dem fladdrade lyckan. Åren runno hän, stundom tycktes väl deras vingade gäst försvunnen, men se, ett dallrande fjun i solstrimman minde ännu om henne, och när det sjunkit i skuggan, då ljud på nytt det gamla bruset i kronorna i parken, då fyllde suset af hennes vingar hvarje vrå af det hvita huset.

Där funnos också andra gäster. Musikens genius följde den unga bruden dit in och vek sedan aldrig från hennes sida. Stora mästare gingo på allfarväg ut till ära och rykte. De sågo en stig försvinna mellan hängbjörkens stammar och fingo lust att följa den ett stycke, undan från vägens damm. Då funno de det hvita huset, där musikens ande bodde, och förundrade sig.

Och vid brasan om aftonen, där det nya släktet samlades kring de två, satt icke sagans fé själf midt ibland dem, lyste icke en tomtes röda lufva i vrån, vredo sig icke drakar och troll i glöden under askan? Och sedan, måste icke historiens ande ha fröjdats i sitt hjärta vid att höra, huru de unga fördes tillbaka till gångna tider? Huru de i mörknad skrift på gulnade papper fingo läsa om forna statsmäns resor genom Europa i kaross, eller någon gammal hofdamns dagbok om intriger och ränker, eller barndoms- och ungdomsbref från stora skaldar.

Men brasan slocknar, de gulnade papperen gömmas i lönlige lådor, det unga släktet går från det hvita huset under hängbjörkarna ut i världen att höra nya sagor, läsa nya skrifter, där bläcket eller svärtan knappast hunnit torra ännu. Och så äro de tvänne ensamma som förr, ensamma med lyckan och muserna. Och en dag bäres brudgummen ut på kyrkogården, och för bruden blir lifvet ett lif bland minnen.

Men kring alla dem, som gingo ut i världen,

växer ännu ett nytt släkte upp, och för dem alla blir det hvita huset i hagarna ett sago-slott, ett heligt tempel, ett stort gemensamt hem. Och när de samlas där kring ättemodern, då står det gamla lifvet upp, då jublar musiken, då skyntar sagans fé i brasskenet, då prassla gulnade papper: den tunga karossen rullar genom Schweiz, hofdamen intrigerar, skaldernas barndomslekar och studentupptåg larma förbi.

Och så en höstdag samlas alla så mangrant som aldrig förr. Hvarför tyckes oss i dag det hvita huset skimra så kallt? Hvarför skrämna oss de gulnade bladen och minna om förgängelse? Falla icke bladen hvarje höst? Hvarför är det tyst i den vida syskonringen? Susa icke mera lyckans vingar öfver taket? Dväljas icke mera musen i salarna? — Kallt är det hvita huset, fallna äro bladen, tystnadt är suset af lyckans vingar, flyktade äro muserna: ättemodern är död.

Tvänne generationer följa henne till grafven, och med henne jorda de också det stora underbara hemmet, syskonbandet mellan dem alla. I dag spridas de ut öfver världen och träffas icke mera som förr. Det hvita hemmet i de lummiga hagarna är icke mera.

EPSILON.

“ESPERANZA“. — EN BETYDELSEFULL VÄXTODLINGSANSTALT.

MED ANLEDNING af att den framstående mecenaten och fosterlandsvännen konsul Oscar Ekman den 16 dennes fyller 94 år, ha vi funnit tillfället lämpligt att här meddela en illustrerad skildring af den anstalt för odling af medicinal- och färgväxter, som innevarande år upprättats af konsul E. i närheten af Landskrona.

Den nya anstalten har kommit till stånd på konsul Ekmans initiativ och bekostnad, och har närmaste anledningen till dess anläggande varit en liflig önskan att återväcka till lif den inhemska, fordom allmänt bedrifna odlingen af många i ekonomiskt hänseende betydelsefulla växter, hvarigenom en ej oviktig förvärfskälla kunde beredas en del af vår landbefolkning. Som bekant importeras f. n. till Sverige såväl för medicinska som tekniska ändamål en mängd råmaterial från dylika växter, ehuru en stor del af dem dels kunde insamlas här, då de ymnigt förekomma i vildt tillstånd, dels visat sig utan svårighet kunna odlas i vårt land.

Denna fråga har visserligen förut ej varit alldeles obeaktad hos oss. Åtskilligt har talats och skrivits om odling och insamling af medicinalväxter, men praktiskt har föga uträttats för att få saken i gång. Huru skulle detta mål bäst kunna nås? Enligt konsul E:s åsikt genom upprättandet af en särskild anstalt med uppgift att genom föredöme och undervisning verka för saken. Denna idé har nu förverkligats genom försöksanstalten Esperanza, där tillfälle kommer att beredas jordbrukare, trädgårdsmästare, skollärare och lärarinnor samt andra intresserade att med tillhjälp af försöksfält, föredrag, samlingar, preparat etc. erhålla undervisning i odling af medicinal- och färgväxter. För de sistnämnda har särskildt konsulinnan Ekman intresserat sig, och ha de fått så mycket större betydelse som man på senaste tiden börjat återupptaga användandet af färger, hämtade ur växtriket, hvilka visat sig besitta många företräden framför de på kemisk väg framställda färgstoffen.

En synnerlig uppmärksamhet kommer man också att ägna odlingen af den viktiga pepparmyntan. Sveriges behof af pepparmyntolja fylles så godt som uteslutande genom import från utlandet. Pepparmyntoljan är för öfrigt

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!

Lätta! Eleganta! Hållbara!

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke.

Tillverkas som specialitet efter Wienermetod af

Aktiebolaget

A. F. Carlssons Skofabrik, Vänersborg.

Försäljes i minut hos de flesta skohandlande i riket.

en mycket kurant vara, som ofta betingar höga pris, då den fått så stor användning inom vår tids medicin och industri, att tillgången däraf å marknaden knappast förmår tillgodose den starka efterfrågan. Detsamma torde kunna sägas om den fordom hos oss så allmänt odlade kamomillen, en del färgväxter samt kumin m. fl. m. fl.

Till anstaltens ledare och föreståndare har utsetts den kände förf:n af verket *Lexicon generum phanerogamarum*, förestånd. för Uppsala frökotrollanstalt, dir. Tom von Post, som genom studieresor till Europas förnämsta centra för odling af medicinalväxter dokumenterat sig för denna befattning.

Anstalten består af en paviljong, uppförd enligt ritning af stadsarkitekten Sundbärg i Landskrona samt inrymmande bland annat ett väl-försedt bibliotek, en rikhaltig, af dir. v. Post hopbragt samling af preparat, växtplanscher, frön etc., samt omgifven af ett försöksfält. Vid anstaltens igångsättande och försöksfältets ordnande har för öfrigt apotekaren Hj. Lindström i Karlskrona på ett förtjänstfullt sätt medverkat. Vidare kommer ett särskildt hus med torkinrättning för drogerna att uppföras. Anstalten torde för öfrigt i framtiden bli än ytterligare utvidgad i samma mån dess verksamhet vinner framgång och ökad omfattning.

Det är sålunda ett betydelsefullt praktiskt mål denna i sitt slag enastående anstalt gjort till sin uppgift: att genom inhemsk produktion, hvarigenom särskildt småbrukaren gifves tillfälle till afsevärda biförtjänster, söka fylla det inhemska behovet af medicinal- och färgväxter. Konsul Ekmans företag hvilat sålunda på en fast, hållbar grundval på samma gång det äger en innebörd af stor fosterländsk betydelse.

Anstalten har därför goda utsikter att motsvara de förhoppningar, man med skäl kan ställa på densamma. Också har företaget redan tillvunnit sig ej ringa uppmärksamhet och erkännande ej blott i vårt land, utan äfven i utlandet, särskildt i Tyskland och Amerika.

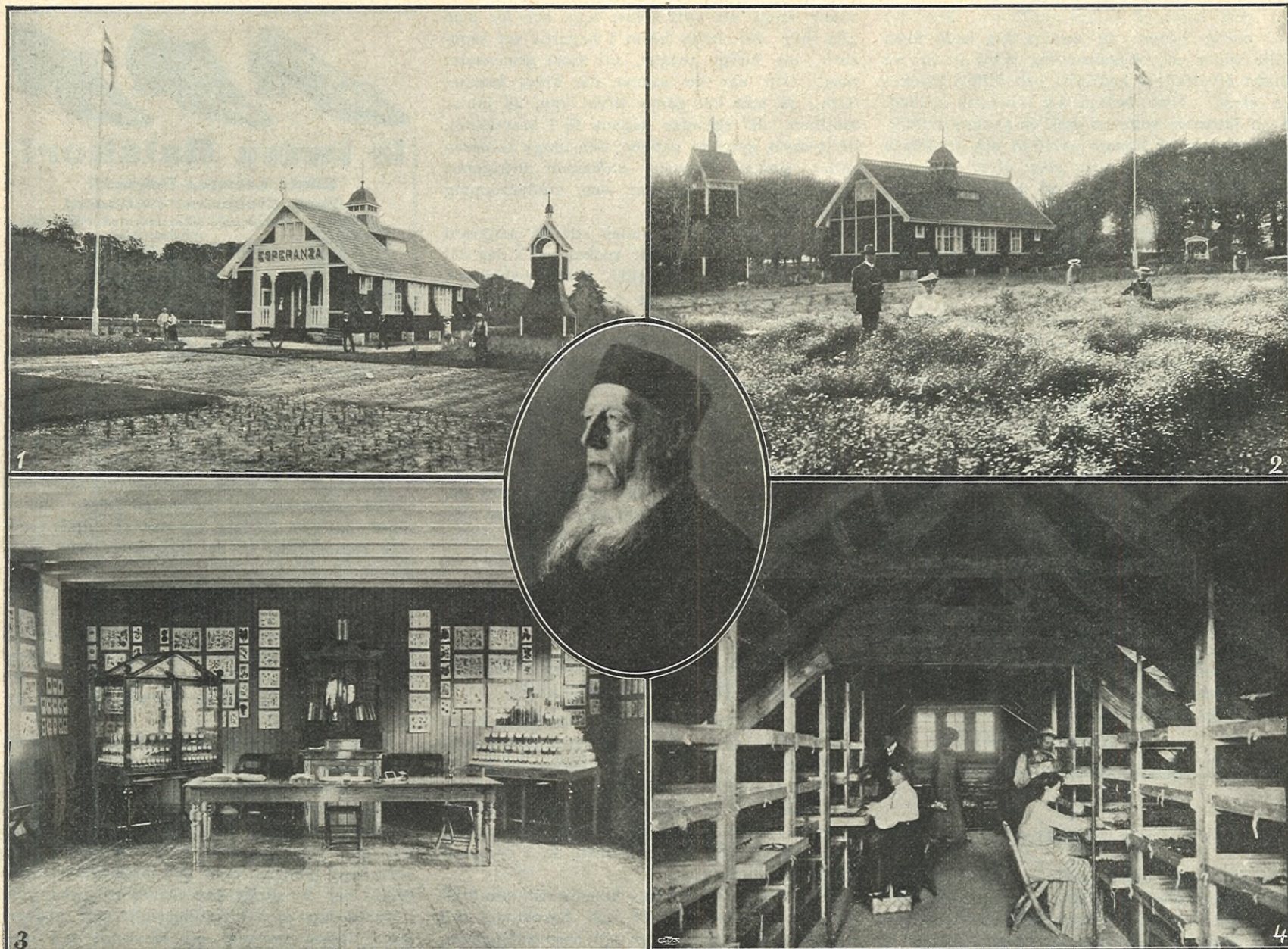
Vi kunna ej bättre avsluta dessa meddelanden än genom att citera hvad en framstående amerikansk vetenskaplig tidskrift "*Scientific American*", så träffande yttrar om den nya anstalten Esperanza och dess vördade upphofsman:

"Sedd från nationalekonomisk synpunkt representerar anstalten Esperanza ett företag af största intresse. I de nordiska länderna är måhända tiden mera än annorstädes mogen för en energisk och intensiv odling af små jordarealer, och på grund af den jämförelsevis knappa tillgången på odlingsbar jord utgör problemet angående den befintliga jordens bästa utnyttjande för erhållande af största möjliga afkastning en fråga af aktuell, allvarlig innebörd.

Som en praktiskt erfaren man har anstaltens grundläggare nog insett detta, och under sin

LUZERN

Förnäm vistelseort under sommaren.
G:D HOTEL NATIONAL.
 Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön. Rum från 4 kr. Ill. prospekt gratis

KONSUL O. EKMAN, SOM I DAGARNE FYLLER 94 ÅR, SAMT NÅGRA BILDER FRÅN DEN AF HONOM GRUNDADE FÖRSÖKSANSTALTEN ESPERANZA VID LANDSKRONA. C. CHRISTERSON FOTO.

sträfvän efter ett allmännyttigt användande af sin stora förmögenhet, hvarifrån förut understöd kommit Sveriges lärosäten samt folkupplysningens sak till godo, har han här gjort ett lyckligt grepp. Botaniska institutioner med uppgift att lösa vetenskapliga problem är det ej ondt om, men allestädes råder ett trängande behof efter praktiskt inrättade och arbetande anstalter, afsedda att verka till omedelbart gagn för de små industrierna och förvärfsgarne.“

K. O. T.

SVERIGES NORDLIGASTE "MJÖLK-DROPPE".

Den första "Mjölkdroppen" i Norrbotten begynte sin verksamhet i början af sistlidne oktober månad, då i Luleå en af föreningen "Sveriges väl" därstädes samt med medel hop-samlade under en af samma förening anordnad "Barnens dag" grundad dylik anstalt öppnade sina portar för de små och mest vanlottade inom samhället. Som anstaltens läkare och insiktsfulla ledare fungerar doktor Signe Salén.

Då doktor Signe Salén med synnerligen varmhjärtadt intresse och helt och hållet kostnadsfritt lämnar vårt lands nordligaste Mjölkdroppe det läkarevetenskapliga bistånd, hvar-till hennes omfattande studier i kallet och redan rika praktiska verksamhet göra henne så särskildt väl danad, samt då hon äfven under innevarande höst — efter att de första fyra åren af sitt äktenskap helt ha ägnat sig åt

hemmets och tvänne små söners vård — öpnat offentlig praktik som läkare i Luleå, bör det vara af intresse äfven för Iduns stora läsekrets att erhålla några upplysningar och lefnadsdata om Sveriges nordligaste praktiserande kvinnliga läkare.

Signe Alfhild Maria Salén föddes i Stockholm den 23 november 1871 som dotter till

provisorn och kammarskrifvaren i civilstatens pensionsinrättning Ferdinand af Klintberg och hans maka, f. Bergman. I en stor syskonskara, tolf till antalet, växte hon upp och visade redan tidigt intresse och håg för studier. År 1890 togs studentexamen, hvarefter en vinter tillbragtes i Tyskland under medicinska studier. Därefter följde kandidatexamen år 1896 och i april 1901 togs medicine licentiat-graden.

Under en kortare tid tjänstgjorde doktor Salén som extra amanuens på prof. Medins barnpoliklinik samt vidare som vikarierande amanuens på Allmänna Barnhuset i Stockholm. Vid skilda tillfällen, äfven efter sitt giftermål och då i sällskap med sin man, har doktor Salén gjort studieresor i Tyskland och Schweiz.

År 1902 ingick Signe Salén äktenskap med lasarettsläkaren, med. lic. Ernst Salén, som våren 1905 utnämndes till lasarettsläkare i Luleå året efter det, då det nya, modärnt inredda länslasarettet i Norrbottens residensstad invigts. Under innevarande år och särskildt från och med sistlidne höst har Signe Salén assisterat sin man vid flere komplicerade kirurgiska operationer å lasarettet.

Och är det att hoppas, att Luleå Mjölkdroppe, med anledning af hvars startande helt nyligen det vällyckade porträttet af dess ungdomliga och insiktsfulla ledare och hennes äldste son härmed lämnats Idun som en bild för dagen, länge skall få behålla doktor Signe Salén som sin nitiska och skickliga läkare och sin auktoritet.

J. L.

DOKTOR SIGNE SALÉN.

HOTEL FENIX
STOCKHOLM

fashionabla festvåningar rekommenderas för
BRÖLLOP, BALER, MIDDAGAR m. m.
A = m. tel. 65 22. Kostnadsförslag upprättas på begäran. Rikstel. 71 22.

LUCIABRUDEN I HÖGANLOFTSSALEN PÅ SKANSEN. ORIGINALTECKNING FÖR IDUN AF GUNNAR WIDHOLM.

LUCIADAGEN PÅ SKANSEN.

I SKANSENS HÖGANLOFT firas årligen Luciadagen med en ljusstrålände och festklädd Lucia-mö, som bringar människorna rykande prof af den stundande julens välfägnad af öl och vin. Luciagestaten var ursprungligen ett helgon, som ljöt martyrdöden i Syrakusa omkring år 304 under Diocletianus. Hon prisades bland annat af Dante såsom det himmelska ljusets eller visdomens urbild. Förr firades "Lussedagen" ganska allmänt i de svenska bygderna. Tidigt på morgonen, klockan tre eller fyra, väcktes allt husets folk af en hvitklädd flicka, som på hjässan bar en krans af brinnande ljus, och man undfägnades med de flytande håfvor hon medförde på en bricka.

Som alla gamla stämmingsfulla seder och bruk hotar äfven Luciafesten att alldeles försvinna. Skansen har dock, som sig bör, bevarat den vackra sedvänjan, och genom att nu på själfva "Lussedagen" illustrativt hufasta densamma i Idun, ha vi önskat i vår mån bidra till Luciaminnets återuppväckande öfverallt i bygderna.

SVERIGE PÅ LYCEUM CLUB.

Londonbref till Idun.

LYCEUM CLUB I LONDON hade den 3 dec. anordnat en "Swedish Evening" i sin fashionabla lokal vid Piccadilly; det har nämligen någon tid stått på klubbens program att månadligen inbjuda medlemmarna af en främmande beskickning till dinner och aftonsamkväm, och efter att såsom sina gäster ha firat den franska, tyska, spanska och japanska legationen hade man nu tänkt på Sverige. Detta föll sig så mycket naturligare, som vår landsmaninna fröken Anna Paues, filosofie doktor och linguist, hvars arbete och forskningar i England blifvit så högt uppskattade af härvarande auktoriteter, är en högeligen beundrad och uppuren medlem af Lyceum Club.

Med fröken Paues' intagande af talmansstolen och vår ministers och grefvinnan Wrangels närvaro var festens framgång besegrad och aftonen en gifven succès; den festligt dekorerade matsalen fylldes till sista plats, och, när talens rad började, bereddes ytterligare rum för intresserade, och stort intresse och mycken beundran för vårt land och folk fingo under aftonens liffiga och sympatiska uttryck i uppskattandet af vårt folks karaktär och Sveriges mångsidiga insatser i kultur och civilisation.

Efter att ha hälsat de närvarande välkomna och ha utbragt en skål för kung Edward, höjde fröken Paues sitt glas för kung Oscar, "the sovereign af the country, we are supposed to honour tonight".

Fröken Paues tog åter till orda och tackade greven.

FRÖKEN PAUES FÖRESLÅR KONUNG OSCARS SKÅL PÅ LYCEUM CLUB I LONDON. ORIGINALTECKNING FÖR IDUN AF O. HAGBORG.

GREFVINNAN WRANGEL OCH SIR WILLIAM RAMSAY PÅ LYCEUM CLUB.
TECKNING FÖR IDUN AF O. HAGBORG.

och grefvinnan Wrangel för deras närvaro och hälsade de öfriga hedersgästerna, sir William Ramsay, nobelprisagaren af förra året, lady Ramsay, baron Beck-Friis, pastor Lindskog, ingenjör Welin och medlemmar af Svenska legationen och konsulatet. Hon sade, att hennes erfarenhet, var, att kändedomen om vårt land och våra förhållanden ofta var mycket ringa i England, t. o. m. lärde folk hade ibland intet annat att sammanknippa med Sverige än Karl XII och Göteborgssystemet, och hon har blifvit tillfrågad, om Sverige hörde till Ryssland eller Tyskland. Hon hade en hel del att meddela om vårt land, och anförandet utmynnade i en skål för Sverige, som mottogs med högljudt bifall. Grefve Wrangel tackade för skålen, önskande Lyceum Club fortsatt framgång och ett än vidsträcktare fält för sin verksamhet, Sverige häri inbegripet. Anförandet mottogs med intensiva applåder.

Ingenjör Welin fann mycken öfverensstämmelse mellan den engelska och svenska folkkaraktären; hans tal, rikt på intressanta erfarenhetsrön och frisk humor, var besjåladt af beundran för England och kärlek till Sverige och gjorde det lyckligaste intryck på den lyssnande åhörarskaran, som ej sparade på handklappingar.

Pastor Lindskog tackade och lyckönskade fröken Paues, ej glömmande att betona hennes vetenskapliga triumfer, hvarigenom hon hedrat sitt fosterland. Fröken Paues svarade härpå och nämnde, att fröken Thora Hwass lofvat att gifva oss svensk musik. Hon framkastade också ett förslag, att i Lyceum club skulle bildas en "Swedish Circle", och härmed var middagen öfver, och man begaf sig in i klubbens förmak, där några timmar tillbragtes på angenämaste sätt.

P. S.

Fröken Paues förslag, att för Sverige intresserade medlemmar och deras vänner skulle mötas en gång i månaden i Lyceum Club, har vunnit anklang, och det första svenska mötet är utsatt till nästa måndag, té-dags, då grefvinnan Wrangel lofvat närvara.

»TILL STRID MOT DRAKEN!»

SVENSKA NATIONALFÖRENINGEN mot tuberkulos, hvilkens arbete pågår med oförminskad, välbehöflig, för att icke säga ökad kraft, utsänder äfven i år ett s. k. välgörenhetsmärke, som från och med den 15 december blir tillgängligt öfver allt i Sverige till ett pris af 2 öre per stycket.

Hylins Boro-Lanolintvål

och

Hylins Victoriatvål

äro dryga, milda, välgörande och dock billiga.

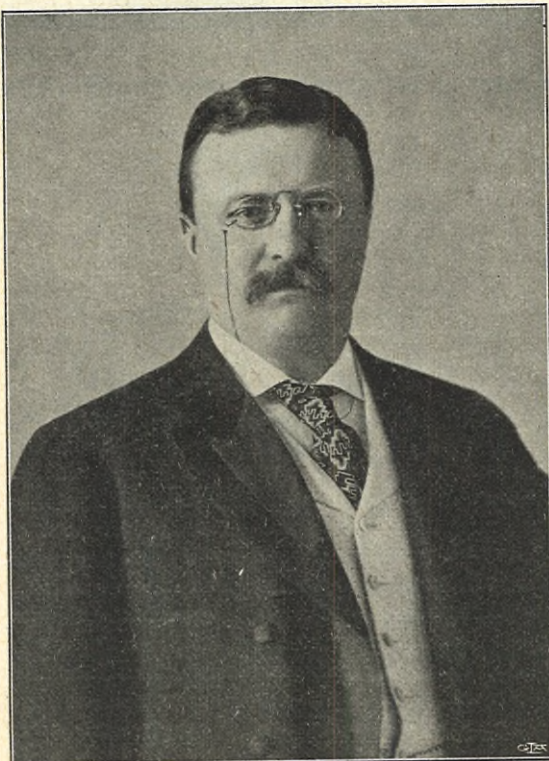
Nationalföreningen utsände år 1904 för första gången ett dylikt märke, och år 1905 utsände föreningen, ännu ett dylikt och har deras försäljning tills dato inbringat öfver 170,000 kronor.

Årets välgörenhetsmärke torde, hoppas Nationalföreningen, slå särskildt an i sin lättfattliga symbolism. Det framställer S:t Görans strid med draken, teckningen utförd af artisten Arthur Sjögren efter den utomordentligt vackra medeltidsskulpturen — Sveriges förnämsta konstverk från medeltiden — som tillhör Storkyrkan i Stockholm, men tillsvidare har sin plats i Nationalmuseum.

Draken, det är naturligtvis på Nationalföreningens märke tuberkulosen, som riddaren framgångsrikt bekämpar, och prinsessan, som knäböjande sträcker händerna mot himmeln, är det nya släktet, som oroligt afvaktar stridens utgång.

"Upp till strid mot draken" bör nu vara lösen för en och hvar. Och genom att flitigt använda Svenska Nationalföreningens mot tuberkulos nya välgörenhetsmärke kan också en hvar bidra till drakens bekämpande.

PRESIDENTEN TH. ROOSEVELT. ÅRETS NOBEL-FREDSPRISTAGARE.

NOBELDAGEN.

DET VAR i år den sjätte gången i ordningen som Alfred Nobels storslagna belöningar åt märkesmän inom vetenskapen och vitterheten utdelades, och det var på dagen 10 år sedan Alfred Nobel afled. Af årets pristagare, af hvilka vi i föregående veckas nummer meddelade porträtten, hade personligen infunnit sig fysikern professor J. Thomson från Cambridge, kemisten professor H. Maisson från Paris samt de båda anatomerna professorerna Camillo Golgi från Pavia och Ramen y Cajal från Madrid.

Prisutdelningen försiggick som vanligt i Musikaliska akademiens stora sal och under de öfliga högtidliga och något stela formerna. Hofvet representerades af konungen, hertigparen af Skåne och Västergötland, prins Eugen och prins Wilhelm. Dessutom syntes regeringens medlemmar, talrika representer för Stockholms vetenskapliga värld med damer o. s. v. Offentliggörandet af prisutdelningarna förrättades beträffande de fysiska och kemiska prisen af Vetenskapsakademiens preses professor P. Klason och beträffande priset i medicin af rektor vid Karolinska institutet professor grefve K. A. H. Mörner, medan dr C. D. af Wirsén hade att meddela namnet på pristagaren i litteratur Giosè Carducci, hvars diktarporträtt han gaf i ett kort föredrag. Prisen utdelades som vanligt af konungen under det åskådande auditoriets applåder. Från Kristiania ankom under loppet af måndagen meddelandet, att fredspriset för året tilldelats Förenta Staternas president mr Th. Roosevelt med anledning af hans verksamma ingripande vid fredsunderhandlingarna mellan Ryssland och Japan.

EFTER NORDOSTEN. EN BILD FRÅN NORRBOTTENSSKÄREN AF VILHELM BJÖRKHAGEN.

HELA FJORTON dygn hade "Skärets" fiskare måst ligga i hamn för den rasande nordosten. När den vinden kom sättande ända från Hvita hafvet med harpor och pipor öfver Finland, så att han piskade Bottenvikens vågor till trasigt skum och ej ens en lots med tom storbåt vågade sig ut för att bispringa någon af de skutor, som under hela stormen kryssat af och an utanför, då var det ej heller något under, att fiskarena lågo stilla i hamn.

Man kunde se dem i flockar säfligt vandra utåt Båt-udden med den af regndiset våta sydvästen hårdt neddragen och blusen ideligen fladdrande och klappande mot de magra brösten. Pipan, som de för stormens skull måste bita säkert fast i, ville beständigt slockna, och när de hängande mungiporna för hvarje bloss måste snörpas ihop, finga de regnstänkta, väderbrynta dragen ett än mer hopplöst, melankoliskt uttryck än det, som vinden och hafvet och arbetet allena mäktat mejsla i deras bronsanleten. De stannade som vanligt vid den skötbåt, som var uppdragen ytterst på udden, och betraktade med likgiltig blick vågbergen: hur de klumpigt vält fram, snafvade, tumlade öfver hvarandra och krossades i vild kvidan mot "Svinryggen", hvilken låg där — ett oryggligt värn mot havets vrede midt i gapet framför hamnen.

Man var redan kommen till fredagen af andra veckan sedan stormen stuckit upp. Hvarje dag hade man trott, att den skulle lägga sig till kvällen. Men kvällen kom alltid tung och stormdisig. Vågorna bultade utan återvändo därute mot stenrefven i den skumma nattdimman. Det var klart, ännu skulle man få bida något dygn, innan stormen lade sig. —

Gifvande hade ej strömmingsfisket varit

"GLORY" koncentreradt munvatten. Enligt hvarje flaska medföljande intyg, starkt bakteriedödande. Pris pr flaska kr. 1,50.

denna sommar där norr på, åtminstone icke på Skäret. Hoppet hade som vanligt stått till lugna, vackra nätter under de sista veckorna i juli och början af augusti, ty då går alltid strömmingen i stora stim för att leka upp på "grönnorna", så som fiskbankarna kallas norr om Qvarken. Senare på sommaren blir fisket mindre lönande, och efter järnnätterna är det hart när ute.

Men det var just under dessa juliveckor, nordosten rasade. Och tröttnade han äntligen en gång, så skulle ej fiskarna bli mycket hugnade därpå. "Ty under en så långvarig nordost-storm hade allt, hvad strömming hette, dritvit ned ända till Bjuröklubb," sade de gamle, som kände hans natur och städse gäfvofullt åt sin misströstan.

Redan vid midsommar hade man flyttat ut till Skäret med familjen och allt bohaget samt matförråd för en dryg månad. Nu var det emellertid så långt lidet, att födan börjat tryta. Man hade ej väntat någon så svår storm vid denna tid, och när den väl härjade som värst, hvem ville då segla till staden för att skaffa.

Inte för att något vägde på den höga sjön eller det hårda vädret, utan det viktigaste var, att man efter så lång storm ingen färsk fisk hade att byta till sig matvaror för af handlingsmannen. Och blanka styfrar regna minsann ej ned på ett öde skär. För resten, om man gaf sig af, hvem kunde vara säker på att stormen ej lade sig, medan man var borta och en vacker fiskenatt ginge oförsökt förbi.

Nej då, hellre låg man kvar i det längsta. Man finge väl knappa in på ransonerna. Det gick ju så länge man ännu hade bröd. Potatisen var väl slut, men af salt fisk fanns hvad som tarvades i sjöboden. I alla fall längre än till månda'n kunde ingen stå ut, det var då alldeles gifvet. —

Kan man tänka, på lördagsmorgonen har stormen bedarrat... Inga grå molnskyar längre, som jaga hvarandra längst ute, där hafvet tar slut. Men vågbergen rulla af inneboende tröghetskraft sin väg fram oemotståndligt — "död sjö" säga fiskarna. Och solen skiner öfver vidderna.

Du skulle sett skäret då! Sett fiskarna, sett barnen och hustrurna! Hvilken fröjd! Alldeles såsom efter en gifvande fiskenatt... Hvilken hänryckning! Men ingen kunde säga mer än: "Sent omsider! Herran vare lof!" Allt det öfriga jublet dog bort i snyftningar. Ty det var en utesäglig glädje.

Människorna där uppe vid Bottenhafvet, människorna i de långa vinternätternas land äro ett märkeligt folk, tungsinta och fromma, upptuktade i sträng gudsfuktan, böjda i vördnad och undergifvenhet af hafvet och skogarnas höga majestä, af naturens stormaktiga allvar. De äro ett folk under lagen. Af ålder upprätt-höllo fiskarna budet om sabbatshvila för Herrans folk. Ty de flesta voro troende.

Låg än hafvet såsom en spegel stilla, syntes ej ens ett enda moln seglande på himlen, aldrig sköto de dock sina båtar från stranden, aldrig kastade de sina nät i hafvet en lördagsnatt. Rodde man om lördagen i fiske, måste på den följa en söndag af arbete. Ty när man på morgonen väl var kommen i land, dugde det ej att fisken satt kvar i näten för soltorkan och flugorna. Sedan måste den bäras upp i sjöboden och rimsaltas, och hur litet man än fått, måste alla skötarna sköljas och hängas till torkning på vällen.

Men när allt detta var till ända, var man så utpinad af nattvaket och den tunga rodden, att det var alldeles förbi med uppmärksamheten, om man ville läsa eller höra ett Guds ord. Därför måste det vara Gudi behagligt, trodde fiskarna, att de voro i stillhet natten före hans helga hvilodag. —

Dock hade på de senare åren inkommit en annan, en världslig anda i en del sinnen, så att mången i de rättrognas ögon börjat visa om icke rent af sidvördnad, så dock ljumhet mot Herrans bud. Den hade kommit sakta, nästan omärkligt och fått makt med allt flere, ja, till slut fanns knappast mer än en strängt kristtrogen man kvar. Det var Sjul, som bodde högst på malen.

Han var ej rask i tungan, utom då han fick läsa högt för menigheten ur lagen eller profeterna, när man om söndagarna samlades till gudstjänst i det lilla hvita kapellet, som ligger ytterst på Skäret. Ty då kommo de välbekanta orden flytande i en ljufilig och hugsvalande ström till alla de utarbetade och betungade, som sutto i bänkarna framför honom. Men ville han förebrå sina yrkesbröder deras vanhelgande af sabbaten, om de rustade sig till att ro i fiske någon lördagskväll, då misslyckades han vanligen.

De andra fiskarna voro alltid redo till svar. Voro de måhända sämre kristna för det de foro? Hvarför skulle man försmå fångst, när Herran gaf stiltje? Minsann, den fattige hade ej råd att förslösa lördagsnätterna. Ty sommaren var förvisso så kort. Man hann läsa tillräckligt med Guds ord, när stormen hven om knutarna. Och hade de väl så fullt upp af detta jordiska goda, att en fiskenatt mer eller mindre för dem betydde intet? Ack nej!

Han stod där tyst en god stund midt i ringen och kände, hur blickarne voro riktade på honom. Han kände, hur de svaga, de, som vacklade och behöfde stöd, väntade det förlösande ordet af honom, sanningens ord. Och dock var han ju så svag själf och vacklande, han, som skulle vara trons pelare...

Skulle han försöka samma ord, som räddade honom, när han sist var i samma läge? Skulle de nu bära uti sig samma kraft som då? Men han kunde ju intet annat. Och därför säger han högt med tonvikt på hvarje ord: "Det är intet som välsignelse med sig hafver."

Hans bröst häfdes af en suck, som befriande pressade sig fram. Nu hade han gjort, hvad han var mäktigt till. Hvem kunde hjälpa, att de hört dessa ord så många gånger förut? Alltid hade de dock verkat på Daniel och Per-Olof, så att de stannat hemma, när de någon lördagskväll varit i anfäktelse och stått redo att fara i sällskap med de ljumma. Men i dag var han ej så säker på dem. Det hade ju varit så lång storm, så... det borde kanske vara ett giltigt undantag... Men för en rätt kristtrogen som Sjul var, för trons pelare var blott *det* möjligt: stå eller falla. Någon lutning kunde ej komma i fråga —

Först efter en lång stund såg han upp. Men hvar voro de? Ringen af åhörare var bruten. Inte en stod kvar. Det var så sällsamt. Hvar hade hans tankar varit?

Nu först, när han ser fiskarna bära ned skötarna till stranden och dobbar och fånglinor, nu när han hör ungarna med stort buller kasta krabbstenen, som skall tjäna till sänke åt näten, i båtarna, först nu är han på det klara med att hans ord föll på hälleberget.

Kanske skulle dock Daniel och Per-Olof i sista stund ändra sig. Man kunde ju ej veta —

Kvällen blir lugn och vacker. Ännu går sjön hög, men dess kraft är domnad. Måsnarna svärma och kretsa långt ute på hafvet. Det kan väl vara öfver Finn-grönnen.

Sjul står och kikar vid stuguknuten högst uppe på malen. "Det är trut på Finn. Dit styra alla båtarna," säger han till sin hustru.

"Fiskeligt i natt," svarar hon. "Det var för stor frestelse för en del. Såg du att äfven Daniel och Per-Olof foro med?"

"Ja, jag såg," säger mannen.

Victoria-Kängorna

— Damernas favorit —

levereras fraktfritt på alla platser i Sverige till följande priser:

BOXCALF, att snöra eller knäppa Kr. 16. —
CHEVREAU, endast att snöra . . . 18. —
BLANKLÅDER, do do . . . 20. —

Vid rekvisition torde antingen storlek angifvas, eller en afritning af foten på ett papper bifogas ordern. Ombyte medgifves gärna i händelse af behof.

SILVANDERS, Skoafdelningen, Göteborg.

Bittida på söndagsmorgonen står Sjul, nytvättad och heldagsklädd, längst ut på Båtudden. Han ser, hur den ena fiskebåten efter den andra tungt lastad stäftar mot hamnen. Nu är det fröjd bland fiskarna. Nu må tungan löpa! De klifva fram och ropa från förtoften, så snart de äro inom hörhåll för Sjul, och prisa högljudt nattens rika ymnighet. Båtarna äro alla fullastade. En del hafva till och med måst lämna många skötar kvar. Hvad skall han nu säga? Är icke detta välsignelse?

Sjuls hustru är såsom kvinnor mest pläga vara. Nog vill hon vara en tålmodig och undergifven kristinna. Men i denna stund tycker hon sig ej kunna vara mer än människa. Hon vet, hur nöden gnager benen och bristen grinar ur hvarje vrå i stugan. Nu är hon upptänd af hat mot lifvet och afund mot dem, som allt går väl! Nu må det gärna koka öfver, det som jämt sjudit i henne! Nu må hon rasa! Det kan ej hjälpas att hon lägger sten på börda. Och orden falla häftiga och tunga och hårda.

Sjul, den ordkarge, den ståndaktige, tager emot dem som de komma, tanklösa och retliga. Han måste bida, tills hon slutar.

Då säger han mildt förebrående: "Ser du då intet? Herran gifver i vrede!"

FRÅN IDUNS LÄSEKRETS.

NÄR JAG, efter en tids af sjukdom vållad frånvaro återvände till mitt hem och äntligen kom så långt att jag kunde revidera mitt skrifbord, fann jag bland där hopad korrespondens äfven tidningsurklipp innehållande recensioner öfver romanen "Vid Gränsen". Ur hvita slafveriets historia, Hugo Gebers förlag, af Eli Heiki. Denne, enligt recensenternas nästan samstämmiga förmenande "unge" öförvägne författare fick bland rätt mycket erkännande, äfven en allvarsam tuktan, innebärande allvarliga råd att hålla fantasien inom tillbörliga gränser.

Medan en recensent tillägger arbetet ett sådant värde "att det bör läsas af hvarje vuxen svensk man och kvinna, då det har en mission att fylla", hänför en annan samma arbete till äfventyrsböckerna, "där det plägar vimla af fantasiutsväfningar och osannolikheter. Eli Heiki har tydligen gett sig in på ett område, som en ungdomlig, uppjagad fantasi i förenig med en ej öafven blick för det praktiska, då ämnet hör till dagens aktuella, lockat honom in på." "Det är med historien om hvita slafveriet" citerar vår spirituella Huck Leber, "som med döden; man vet att den finnes, men man tror det inte." Ah, man "tror" nog på att bägge dessa allvarliga förfärande fakta existera, men man vill ej tynga sin tillvaro med att belasta sig med gnagande bördor. En och annan blir dock med eller mot sin vilja uppryckt att inse nödvändigheten att lägga bördan på sig. Så med Eli Heiki, som icke är ung, äfventyrs- och sensationslysten smart författare, utan en lifserfaren och iakttagande kvinna, hvilken vid tiden för förenämnda muntrande förutsättningar — då, när "Vid Gränsen" just kom ut i bokhandeln — låg bunden vid sjukbädden och ångslades öfver att måhända ej nog skarpt ha framhållit de så alltför pinsamma sociala förhållanden, hvilka hon under nära årslång vistelse i utlandet noggrant studerat sig in uti. Att så kunde ske kan hon i främsta rummet tacka föreningen Vaksamhet här i hufvudstaden, från hvilken hon vid afresan erhöill rekommendationsbref på olika språk till respektive Vaksamhetsbyråer i Tyskland, Frankrike, Schweiz och Italien. Intet af det skildrade är gripet ur luften, det äger, om ock under förkläd

Gif barnen en kopp SALUS-CACAO

hvarje morgon innan de gå till skolan! Det stärker och kostar ringa. 100 gram 35 öre lämnar 20 koppar, i renhet och välsmak öfverträffad.

Hultmans Fabriker, Malmö.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 50 (1041)

TORS DAGEN DEN 13 DECEMBER 1906

19:DE ÅRG.

PRENUMERATIONS PRIS PR ÅR:
IDUN, VANLIGA UPPLAGAN KR. 6:50
IDUN, PRAKTUPPLAGAN ..... » 8:—
LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.
REDAKTIONSTELEFONER:
ALLM. 98 03, RIKS- 16 46.

UTGIFNINGSTID:
HVARJE TORS DAG.
ANNONS PRIS: 25 ÖRE PR MM. MED
20 % FÖRHÖJNING FÖR SÄRSKILDT
BEGÄRD PLATS. FÖR UT-LÄNDSKA
ANNONSER 50 ÖRE MM.

HUFVUDREDAKTÖR o. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.
MOTTAGN.-T. KL. 11—1. ALLM. 402, RIKS 86 60.
BITRÄDANDE REDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

BYRÅ:
51 DROTNINGGATAN 51.
REDAKTIONEN KL. 10—4.
EXPEDITIONEN OCH ANNONS-
KONTORET KL. 9—5. ALLM.
TEL. 61 47. O. RIKS 16 46.

ALLA SKRIFVELSER I REDAK-
TIONSÄNGELÄGENHETER BÖRA STÄLLAS
TILL IDUNS REDAKTION, EJ TILL
NÅGON RED.-MEDLEM PERSONLIGEN.

ANTRACIT

uteslutande från af oss
representerade grufvor.

Briketter, Hushållskol & Cokes.

Åtaga oss leveranser i partier om minst 1 hektoliter.

Rikstel. 5 75. 59 14. H. G. Söderbergs Import-Akt.-bol. Allm. Tel. 25 82. 4 51. Hufvudkontor: Slussplan 63 A.

Barnängens Vademecum.

OBS! Bland alla munvatten på hygieniska utställningen i Grand Palais, Paris 1902, var Vademecum det enda, som erhöi högsta pris, Guldmedalj, i sin egenskap af antiseptiskt munvatten.

Barnängens Tekniska Fabrik,
H. Mt Konungens Hofleverantör.

FÖRNÄMSTA MARGARIN

Arboga Margarinfabriks
högsta märke.

Lohse's Liljemjolk-Tvål

oöfverträffad för hudens vård.

Originaliet

af alla i handeln förekommande tvålar med samma namn.

GUSTAV LOHSE, Berlin

Fabrik för finare parfym- och toilett-tvålar.
Hofleverantör

för Hans Majestät Kajsaren och
Hennes Majestät Kajsarinnan af Tyskland
K. och K. Österrikisk-Ungersk Hofleverantör.

Finnes till salu i alla välförsedda parfymaffärer.

Firman grundlagd 1831

Handöls Täljstens- och Vattenkrafts-A.-B.

erhöll
i

Bruxelles 1906

Diplome d'honneur avec
Médaille d'or et Croix d'insigne.

Bröstsjuka.

Mörsils Sanatorium,
Mörsil, Jämtland.

Öppet året om. Ren, stärkande fjäll-
luft. Lätta kommunikationer. Första
klass bord. Tidsenligt badhus. Elek-
trisk belysning. Flera nyinredda, först
klassiga rum. Trefliga sällskapslokal
för samkväm och tidningsläsning. Lä-
karevården bestrides af dr. T. Horney,
boende inom sanatoriet. Prospekt etc
genom kamrerarekontoret.

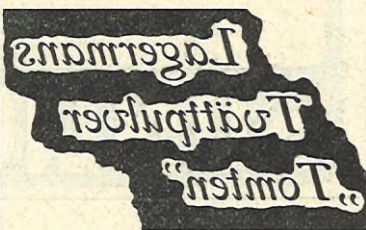
PROFVA
LIGHTNING
TVÄTT-TVÅL

A.-B. Östlind & Almquist,

Kungl. Hofleverantör.

Arvika, Göteborg, Stock-
holm, Malmö.
Högsta utmärkelse, senast
på världsutställning, för
Flyglar, Pianinon
och Orglar,

som kommit någon svensk orgel- eller
pianofabrik till del.
13,000 instrument i bruk.

Finare Pälskappor

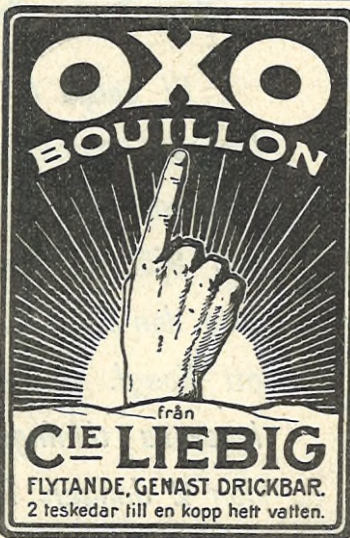
och jaquetter förfärdigas under garanti
för ett godt arbete.

C. J. Lindner.

Skinberedningsaffär. Handverkaregat. 6.

Handväfda Linneväfnader.

Duktyger, handdukar, lakanslärft,
näsdukar m. m., köpas bäst och billig-
ast från Kungsätters Linneväfveri,
Kungsäter. Katalog och profver gratis
och franko.

Köttextraktet BONIT

i flytande och fast form
samt i kapslar

rekommenderas.

För hvarje hushåll att beakta:

Den utomordentliga
fördelen för förbrukare af
prima ansjovis att

RADHES HUSHÄLLS- ANSJOVIS

i år inlagts i burkar med våra paten-
terade Exelsior-Lock, hvilka efter öpp-
nandet kunna ånyo lätt tillsluta burken
hvarigenom luftens tillträde förhindras
och ansjovisens friskhet och arom bi-
behållas oförändrade.

"Den finaste ansjovis i den
mest praktiska burk som nå-
gonsin förts i marknaden."

OBS! Endast äkta med
FYRTORNETS märke.

Från Helsinglands Linneväfveri
i Hudiksvall

erhålles franco katalog & profver på
dukar, handdukar, lärfter och väfnader
mot 50 öre i frimärken. Öfver 100 olika
mönster. Goda kvalitéer. Förmånliga
priser!

ARVID LUND, Göteborgs Privata Handelsinstitut,

Göteborg, Göteborgsgatan 11. Tel. 24 40.

Sveriges mångsidigaste, enskilda högre handelsläroverk. 14 speciallärare.
Sveriges enda handelsläroverk med infödda lärare för Tyska, Engelska, Fran-
ska & Ryska. Ars- & terminskurser. Inträde hela året om. Vårterminen bör-
jar d. 15 januari. Studenter, manl. o. kvinnl. elever från högre skolor och
folkskolan mottagas. Mycket goda utsikter till platser, i synnerhet för språk-
bildade damer & herrar. Begär prospekt. Herrar Principaler hela landet
rundt torde för erhållande af kontorspersonal vända sig till institutet.
Föreståndare BENNO ROSEN BUND.

DEN FRISKASTE och

Angenämaste är
F. Paulis

ELECTA
Eau de Cologne

Ser ut
så här

Köp intet Siden

utan att först hafva begärt prof på våra garanteradt solida,
utmärkt vackra nyheter i svart, hvitt och kulört.

Specialité: sidentyger till brud-, bal-, sällskaps-
och promenadtoiletter samt till blusar, foder m. m.
från 90 öre till 13 Kr. metern.

Vi sälja direkt till privatpersoner och sända de ut-
valda sidentygerna tull- och portofritt till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern S 4 (Schweiz),
Sidentygs-Export. - Kungl. Hoflev.

Mot liggsår

m. fl. sårnader och yttre skador är Fil. Dr. P. Håkansson's Salubrin det bästa och pålitligaste medel. Likaledes är Salubrin ett utmärkt behandlingsmedel mot hämorroider m. fl. fall af blodstockningar, vid sensträckningar m. m. Salubrin användes mer eller mindre utspädt med vatten, hvarjämte det i många fall är behöfligt förhindra dess förflyktigande genom användning af gummitaft, såsom närmare angifves i den hvarje flaska Salubrin medföljande beskrifningen. Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer Partilager hos Geijer & Co, Stockholm.

TIDSFÖRDRIF

VOKALOMFLYTTNINGSPPGIFT.

1. Ett namn, som nog bäres med heder ännu — Fast icke modernt — utaf flicka och fru.
2. Hvad är jag? En sjukdom i hjärnan, förvisst,

Som uttryck sig tager i gärning, till sist. Sedan vokalerna i ordet n:r 1 blifvit utbytta — den ena med den andra — får man i stället det ord, som betecknas med n:r 2.

L. B.

BORTPLOCKNINGSGÅTA.

Från det först betecknade ordet (hufvudordet) bortplockas den ena af bokstäfverna och af de återstående bildas ett nytt ord. På samma sätt förfares, efter hvartannat, äfven med de öfriga orden.

1. Först i mulen,
Sen i grytan,
Sist i magen.

2. Hvad den arme
Icke alltid
Har för dagen.

3. Fick erlåggas,
När polisen
Togs i kragen.

4. Straffad blef den,

Som vårt fjärde
Emot lagen.

5. Växer säkert
Så i skogen
Som i hagen.

6. Hvad det är,
När ifrån snömodd
Marken tvages.

Fix.

SAMMANSÄTTNINGSGÅTA.

Följande bokstäfver och stafvelser, riktigt sammansatta, gifva 12 ord, hvil-

Hur kan det vara

att Lagermans Box-calf-crème "Tomten" finnes i nästan hvarenda butik? Jo för det första vet handlanden att han med Lagermans Box-calf-crème Tomten erbjuder sina kunder något verkligt godt och för det andra finns det många kunder som begära och ovilkorligen ej vilja ha något annat.

Tidaholms
Fantasimöbler
efter fornn. modeller.
Rikh. urval.
Tidaholms Bruk, Tidaholm.
Försäljningsmagasin: Beridarebansg. 27, Sthlm.

Vid behof af Korkmattor
besök gärna andra affärer, men innan köp göres, jämför kvaliteter och pris i
August E. Pettersons Mattaffärer,
13 Adolf Fredriks Kyrkogata.
44 Stora Badstugatan.
Välj sedan det bästa!
OBS! Största specialaffär för Korkmattor och Bordvaxduk.
Allm. Tel. 42 29. Riks 40 22.

Patent. **Hafremjöl.**
Gyllenhammars
Försök GYLLENHAMMARS pat. Hafregryn och Hafremjöl, och Ni kommer att säga, att det bästa är godt nog. Sedan förtär Ni intet annat hafrepreparat. Gyllenhammars Barnkraftmjöl.

Den djupa och varaktiga glansen å koppar och mässing erhålles endast då man vid putsning använder
Cyprolin puts-pomada;
finnes i 10- o. 26-öres askar, i 1/4 o. 1/2 kg. burkar.
Holst & Co Tekn. Fabrik, STOCKHOLM.

Dröj ej att börja använda
A. B. LINGONS, Göteborg,
SYLT & SAFT.
Högsta kvalitet. Billigaste pris. Finnes i hvarje Specerieraffär

Handbok för telefonreparatörer af C. W. Schröder
blir en särdeles passande julklapp till kära far, som har telefon på landet, samt till hvarje ingenjörsmän inom det elektroekniska området. Säljes i hvarje bokhandel för två kronor samt mot postförsott från Bernhard Forsell, Lindsberg.

Vals Stockholm
BOSTON of JOHAN NORDLING

Säsongs stora vallsuccès!
2:dra upplagan nu utkommen!
Den första slutsåldes på 14 dagar!

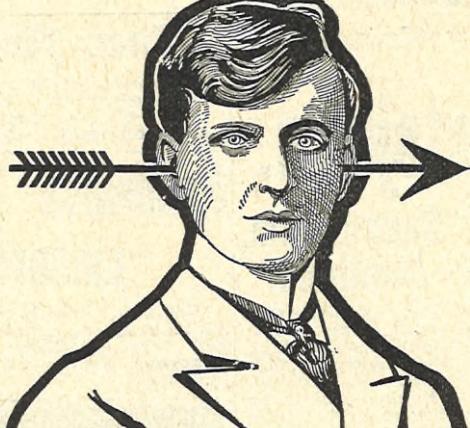

SUNLIGHT TVÅL tillverkas af de bästa och renaste oljor och fettämnen, samt innehåller ej några skadliga beståndsdelar. Den tillfredsställer därför de största anspråk.
SUNLIGHT Tvål

4711 EAU DE COLOGNE

KÄND FÖR SIN IDEALISKT UPPFRISKANDE VÄLLUKT
FÖRSÄLJES ÖFVERALLT, ÄFVEN I SMÅ JULLÅDOR.
GENERALAGENT: **EMIL BOSTRÖM, SUNDBYBERG.**

Hôtel & Pensionat COSMOPOLITE
3 BARNHUSGATAN 3 (invid Drottninggatan) STOCKHOLM.
Hållplats för spårvagn utanför porten. • Härligt läge invid park. • Nytt. Tidsenligt. • Komfortabelt • Hiss. • Badrum. • Elektriskt ljus. Engelska, franska och tyska talas. • Moderata priser.
Rikstelefon 78 55. Allm. Telefon 99 55. Telegramadress: Cosmopolite.
Innehafvare: **N. LUNDSTRÖM.** **A. GOLDKUHL.**

Prenumerera på Idun!

Vi bedja få fästa Iduns ärade läsares uppmärksamhet på att prenumerationen på Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning bör vara gjord före den 24 December detta år för att Kongl. Postverket skall kunna leverera tidningen från och med den 2 Januari 1907.

Vid Hushållsskolan i Pensionat Villa Hult
å kurorten Kneippbaden nära Norrköping börjar vårtermin den 15 Jan. ny kurs för bildade flickor. Grundlig undervisning i huslig ekonomi, praktisk och teoretisk, konstslöjd, läderplastik, gyllenläder, målning och mönsterritning. Obs! Examinerade lärarinnor, från Fackskolan i Uppsala och Giöbels i Stockholm. Angenämt hemlif och tillfälle till förströelser, såsom ridt, sport, språk etc. Pris pr månad 100 kronor inklusive allt utom tvätt. Tillförlitliga ref. kunna erhållas. Begär prospekt. Pensionärer för kurbehandling och rekreation emottagas fortfarande. Rek. af läkare. För gäster som i pensionatet vilja tillbringa Julen, som där firas enl. gammal svensk sed, finns tillfälle till inackordering. Adr. Villa Hult, Kneippbaden. Rikstel. Norrköping 758.
KNEIPPBADEN
Sommar- och Vinterkurort. Nerv- och reumatiska sjukdomar behandlas framgångsrikt med alla moderna kurmedel. Skrif till **Kamrerarekontoret, KNEIPPBADEN.**

Inf. gen. Stockholms Läkareförening.
Öron-, Näs- och Halssjukdomar.
Doktor Johan Ek,
Hamng. 24, Stockholm.
Mottagn.-tid Hvard. 2-4; Helgd. 10-11.

Doktor Carl Strömberg
Bröst- och Hudsjukdomar.
10 Vasagatan 10.
Kl. 9-10 och 3-4. Allm. Tel. 87 87.

Doktor Elin Beckmans
Metlufstinstitut.
Behandl. af kron. rheumatism o. gikt m. m.
Kungsg. 7, 1 tr. Allm. tel. 707, Riks 105 52.
Rådfrågningstid hva d 1/3-4.

Doktor J. Arvedsons Kurs
1 Sjukgymnastik. Massage och
Pedagogisk Gymnastik,
medför enligt kongl. maj:ts medgifvande
samma kompetens o. rättigheter som en
kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom Dr J.
Arvedson, adr. Strömsborg, Stockholm.

Doktor A. Kjellbergs
kurs i massage och sjukgymnastik
(ettårig) börjar den 11:te oktober. Begär
prospekt! Stockholm, Mäster Samuelsen-
gatan 70.

Ansigtssmassage,
Hårmassage och Manicure. Frida Nilsson,
Odengatan 16, 3 tr. v. uppz. Allm.
elef. 49 33.

Barnmorskan
Fröken Ester Beckman,
adr. tomt 68, Skara, åtager sig efter
öfverenskommelse praktik i familjer.
Ref. på begäran.

ADA UGLAS
(ANNA EHRNST)
SJUKHEM
- 22 VILLAGATAN 22 -
erbjuder åt sjuka och konvalescenter
god vård samt ett lugnt och angenämt
hem. Särskild afdelning för förloss-
ningar. OBS! Sinnessjuka och lung-
sotspatienter mottagas ej.
Allm. Tel. 68 96.

CLARA LJUS
Illustration of a woman in a long dress holding a large candle. The text 'CLARA LJUS' is written in a stylized font above her.

FIRMA LARS MONTÉN
Castoriatrål gör tvätten snö-
hvit. Ingen borstning eller gnidning.
Absolut fri från skadliga ämnen. 4
tvålar för 1 kr. 30 ö. Kölnerlagret, 24
Smålandsgatan, Sthlm (öppet 9-6,30).

Rudholms Kakelfabrik
Norrköping.
Enkla och dekorativa kakel-
ugnar i modern smakriktning.
Ill. priskuran på begäran.

**OLAUS OLSSONS KOLIMPORT-
• AKTIEBOLAG •**

- Etableradt i Stockholm 1880 -

1:a Anthracit

Hushållskol Cokes Briketter

Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36.

Rikstelefon 179, 66 10.

Leverantörer
till
H. Majestät

Konungen
af
England.

**LEA &
PERRINS'
SÅS**

är den ursprungliga och äkta Worcestershire
och är tillagad efter originalreceptet. Rekvir-
era och yrka på att endast få LEA & PERRINS'
Sås, den är öfverträfflig till fisk, kött, vildt,
såser eller soppor.

Varnas för dåliga efterapningar.

Säljes en gros hos fabrikanterna Worcester;
Crosse & Blackwell, Limited, London,
samt hos öfriga exporthus.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.

AKTIEBOLAG.

Varumärke.

**STENKOL & COKES
Anthracit
MARIE-BRIKETTER**

Varumärke.

Rikstel.
4 27
22 20
20 12

KONTOR: 22 SKEPPSBRON 22.
17 STRANDVÄGEN 17.
1 PARMMÅTAREGATAN 1.

Allm. tel.
22 88
60 19
61 98

**THÉ! Sällsynt billigt
... pris! ...**

Extra fint "Smulthé" à 2 Kr. pr kg.

"Cocogalla Ceylon"

extra fint, kraftig arom à 4 Kr. pr kg.

Minsta parti 1/2 kg.

Vid rekvisition af minst 1 1/2 kg. sändes theet franco
öfver hela landet.

Gör ett Profköp och Ni vill säkert återkomma!

Kaffe- & The-Importen "WALHALLA",

Humlegårdsgatan 13 * * STOCKHOLM.

Allm. tel. 21 399.

Rikstelef. 4228

KRONPRINSPARET

En nobel nyhet

I Julmarknaden och där-
till en verkligt fin prydnad
i hvarje hem äro vidslående små, nätta
taflor af våra furstepar.
Bilderna äro hand-
kolorerade, utförandet
konstnärligt och i detalj
väl lyckadt.

Ramen af bronsfärgad
ek fin nyans; kan
ställas såväl som hänga.
Endast ett mindre
antal taflor finnes, hvar-

HERTIGPARET AF SKÅNE

SILVANDERS, Göteborg.

för vi utbedja oss beställning snarast. Priset är
5 kr. för bägge - 2:75 pr styck; storlek ca 10x12 cm.

Pontyberem Colliery.
Englands förnämsta anthracitkolgrufva
Kommanditbolaget
Kock & Co.,
Kontor: 20 Skeppsbron, Stockholm,
säljer numera endast
Anthracit

af denna sort.
Slaggar ej; osar ej.
Hvarje om sitt silfver och sina växter rädd
husmoder göre ett försök!
Rikstel. 22 35, 112 35. Allm. tel. 22 66.

Vid Hushållsskolan i Pensionat Villa Hult
å kurorten Kneippbaden nära Norrköping börjar vårtermin den 15 Jan. ny
kurs för bildade flickor. Grundlig undervisning i huslig ekonomi, praktisk
och teoretisk, konstslöjd, läderplastik, gyllenläder, målning och mönsterrit-
ning. Obs! Examinerade lärarinnor, från Fackskolan i Uppsala och Giöbels
i Stockholm. Angenämt hemlif och tillfälle till förströelser, såsom ridt, sport,
språk etc. Pris pr månad 100 kronor inklusive allt utom tvätt. Tillförlitliga
ref. kunna erhållas. Begär prospekt. Pensionärer för kurbehandling och re-
kreation emottagas fortfarande. Rek. af läkare. För gäster som i pensionatet
vilja tillbringa Julen, som där äras enl. gammal svensk sed, finnas tillfälle till
inackordering. Adr. Villa Hult, Kneippbaden. Rikstel. Norrköping 758.

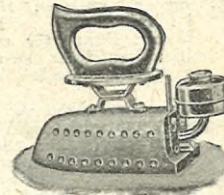
Aktiebolaget C. O. Borgs Söner i Lund,
Färgeri & Kemisk Tvättanstalt, Ullspinneri & Väveri, Garn- & Väfnadshandel
emottager Kostymer, Klädnigar, Draperier m. m., m. m. till Kemisk
tvättning eller färgning och garanteras omsorgsfullt arbete. Firmans spe-
cialité äkta fornnordiska växtfärger å garner framhållas. Snabb expedition
öfver hela Sverige. Frågor besvaras omgående.

Strengnäs Hushållsskola.
Vårterminen börjar den 15 januari. Några nya elever emottagas. Pro-
spekt, referenser och upplysningar genom Fru M. Braune, Strengnäs.

Julgranen kunna alla få vac-
kert smyckad för
endast 1:- i frim.
ell. postanv. genom att rekv. följande
verkligt vackra prydnader: 12 Ljus-
hållare, 3 Flaggor, 2 Fruktar, 2 Vadd-
bollar, 1 Jultomte af vadd med gran,
1 Julengel, 1 Ballong, 1 Komet af Glit-
ter, 4 Glittersolar, 1 härfva Glitter, 6
Hängbilder, Englar, Tomtar o. d., dess-
utom erh. en fin present passande till
Julklapp gratis fr. Larsson & Stenberg,
Örebro. 5 satser 4: 25.

Spritstrykjärnet "SIMPLEX"

praktiskt, elegant, billigt i bruk, om-
tyckt af alla, levereras af oss i olika
storlekar & prislägen. Begär prospekt.

CARL WALLÉN & C:o,
Göteborg.

Elektr. materiel, metaller & maskiner.
Rikstelefoner 11 59, 11 09 & 65 74.

**Vacker hy ernäs med
Fin Glycerintvål.**

Mot kr. 1.75 i postanv. sändas 12 tvålar feo.
Scheels Tvålfabrik, Göteborg.

**Stures
Mjök-cacao
närande-billig**

Damhårarbeten.

Peruker, Benor, Flåtor, Länkar m. m
i tusental. Insänd hårprof så erhålles flera
arbeten att välja på. Obs! Vi signera ej
postpaket med "Hår". Herr och Fru E.
MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58.

**Aktiebolaget
Göteborgs Bank**

f. d. Göteborgs Enskilda Bank.
12 Brunkebergstorg 12.

Sparkasseränta 4 1/2 proc.

**Sydsvenska
Kredit-Aktie-Bolaget.**

STOCKHOLM • FREDSGATAN 17.
Afdelningskontor: GÖTGATAN 31.
Fonder: Kr. 14,650,000.

Emottager penningar å deposi-
tion, Sparkasseräkning och Upp-
o. Afskrifningsräkning.

Kassafack 15, 20 o. 25 kr.
Resekreditiv.

Kvinnliga juridiska byrån,
Triedwaldsgränd 2, Stockholm.
A. T. 143 23.